

Mullem-nos!

***Una proposta d'itinerari d'espiritualitat
durant la infància***

Equip de l'Associació Gabella

10 de maig de 2017, Barcelona.

Índex

Dades de l'entitat	3
Breu resum del projecte	4
Abstract	4
Introducció	5
Objectius del projecte	6
Fonaments	7
Què entenem per interioritat?	7
Espiritualitat i interioritat	7
L'educació en l'espiritualitat com una proposta per a la prevenció i la promoció dels infants.....	7
Les dimensions des d'on treballem la interioritat	8
La nostra proposta metodològica	8
Agents d'intervenció.....	10
Fases del projecte	11
.....	11
.....	12
.....	13
.....	14
.....	15
.....	17
Avaluació del projecte	19

Dades de l'entitat

Associació Social Gabella

Carrer d'en Rull 9, 08002.

933 015 036

NIF: G 64344526

Gabella.dir@maristes.cat

Breu resum del projecte

El projecte **Mullem-nos** és una proposta d'itinerari d'interioritat per als grups d'infants del Centre Obert Compartir que pot ser aplicable a altres espais. Ha estat elaborat a partir de la posada en comú de les diferents actuacions i propostes de treball que ja han estat fent en els darrers anys l'equip educatiu de l'entitat, i s'ha endreçat sota criteris de progrés.

La base legal per al projecte és el dret al desenvolupament espiritual dels infants, recollit a la convenció de 1989. Diferents documents maristes també ens empenyen a realitzar aquesta proposta, que desenvolupa la potencialitat pastoral de l'Associació Gabella.

Eventualment, els valors a desenvolupar per part dels infants i joves són la pau, la gratitud, el servei, l'espiritualitat i la humilitat; aquests valors es van desplegant a través d'un itinerari que exigeix una regularitat setmanal, i altres blocs específics. Com l'aigua omple un got que ja era ple d'aire, l'espiritualitat ajuda a donar sentit a la dimensió interior de les persones.

Abstract

The project **Mullem-nos** (getting wet) is an itinerary for the different groups of the Centre Obert Compartir which could apply to other socioeducative spaces. It has been made up from the encounter of the experiences of the educators whom have summed their different activities and proposals into a scheme. This scheme is ordered under progressing criteria.

The main legal support for this project is the children's spiritual development right, written in the 1989's convention. Different marist documents also ask us to make this proposal, which develops the pastoral potential of the Associació Gabella.

In the end of the process, the values that we want to promote in the children and youngsters are peace, gratitude, service, spirituality and humility; all this main values would display during the process, which demands weekly regularity and some special times each year. Just like water fills a glass that was already full of air, spirituality gives meaning to our inner being.

Introducció

El Centre Obert Compartir fa anys que treballa des del marc de les intel·ligències múltiples. En el context de privació material i de falta d'oportunitats per a la vida digna en què viuen la majoria de les famílies que formen la comunitat educativa del Compartir, la intel·ligència emocional i l'espiritual són les primeres oblidades, especialment a la llum del Manifest de Montserrat, un document signat l'hivern de 2010 a l'Abadia de Montserrat per un grup de treball de la F. Pere Tarrés i Justícia i Pau¹, que recalca que el desenvolupament espiritual dels infants no és un luxe sinó un dret inalienable, i que es veu especialment afectat

El primer encàrrec del recurs són la prevenció de riscos i la promoció dels infants a través de propostes diverses de lleure i reforç socioeducatiu, una tasca que es porta fent a l'entitat des de fa més d'onze anys. Tanmateix, en correspondència amb el Pla Estratègic de la Fundació Champagnat i amb les Línies de visió que preveu, i amb especial encaix amb la L6 i l'L16², volem tenir cura de la dimensió espiritual i la interioritat dels infants, com espais de plenitud dels infants i com una oportunitat d'oferir el rostre marià i acollidor d'una Església flexible i oberta a la interreligiositat.³

En el context d'una aposta clara dins la província marista de l'Hermitage, diverses educadores de l'equip educatiu han estat formades en el treball de la interioritat en els contextos educatius, un factor que se suma a les experiències personals d'interioritat que les persones de l'equip ja incorporen en el seu bagatge.⁴

En els darrers tres anys, l'equip educatiu del Compartir ha anat proposant activitats de vivència de la interioritat als infants i joves de l'entitat. A través d'aquestes activitats, que han tingut acollida diversa i resultats desiguals, s'ha anat conformant un seguit d'experiències que fins ara no estaven estructurades com a itinerari. La proposta de l'equip educatiu és consolidar un recorregut de creixement en la interioritat compost per activitats de diversa intensitat adaptades a les edats i als diferents moments dels infants i joves.

Aquest itinerari té per objectiu la descoberta i promoció de la dimensió espiritual dels infants del centre obert compartir i suposa un repte en tant que ha de poder integrar la Inter religiositat com un element característic. Construïm aquest itinerari amb la intenció expressa que pugui ser adaptat o exportat a altres espais socioeducatius, aprofitant la capacitat integradora del treball des del lleure.

En relació amb tot això, l'Associació Gabella avança en els projectes i accions del curs que es deriven del pla estratègic de la Fundació Champagnat per al global de les obres educatives maristes, i aquest projecte reflexa l'objectiu pastoral 7.3⁵, que preveu la concreció del marc d'educació de la interioritat a nivell local.

...

¹ *Manifest de Montserrat, Les necessitats no materials de la infància, fonament de la seva protecció.* Fundació

² Secretariat de Missió – Província Marista L'Hermitage. Pla estratègic 2015-2021, Barcelona, 2015.

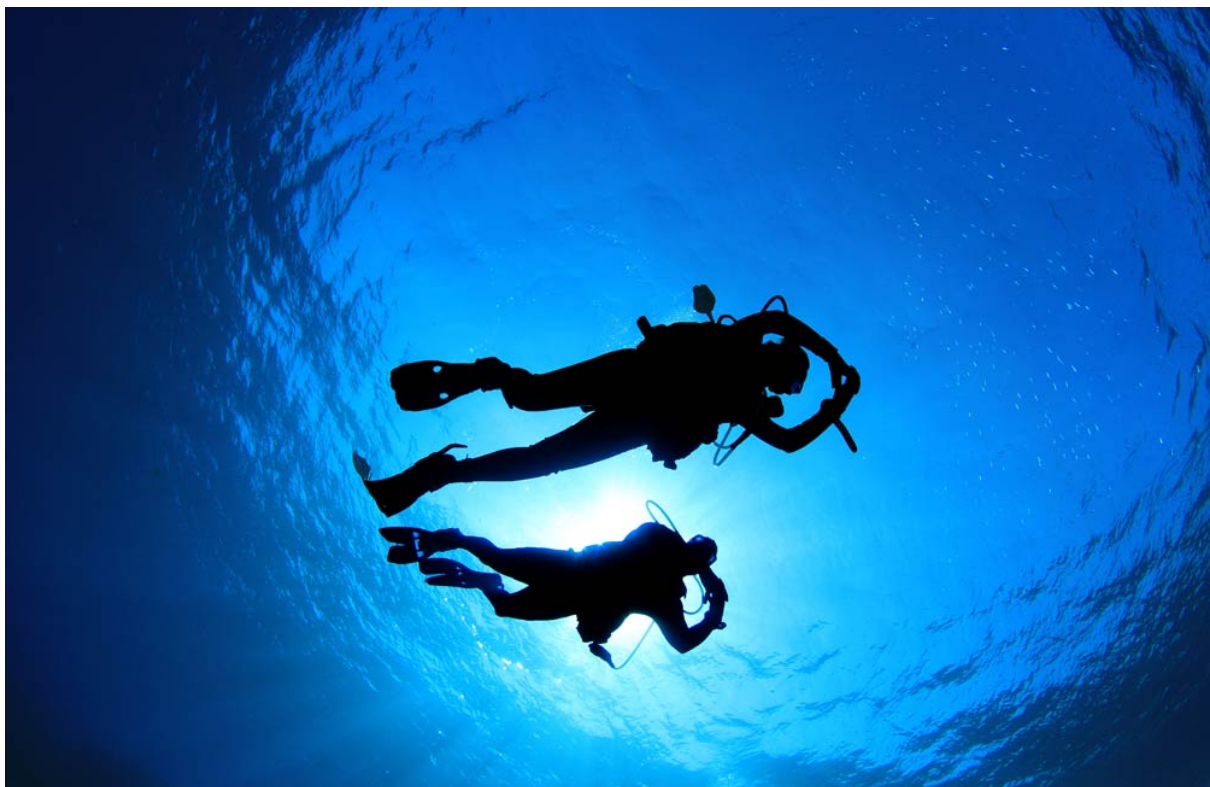
³ Equip de Pastoral del Servei d'Obres Maristes. *Fem Pastoral!* Maristes Catalunya. Barcelona, 2011.

⁴ El 62% de l'equip són o han estat animadors dels moviments juvenils maristes; El 90% de l'equip han participat de camps de treball de solidaritat internacional.

⁵ Secretariat de Missió, *op.cit.*, 2015.

Objectius del projecte

Objectiu General 1	Acompanyar infants i joves en el seu creixement integral al llarg de la vida.
Objectiu Específic 1.1	Desenvolupar i implementar estratègies de treball de la interioritat i la espiritualitat.
Objectiu específic 1.2	Concretar el marc d'educació de la interioritat a nivell local, tenint en compte el marc dels Drets dels infants (Dret al desenvolupament emocional)
Objectiu específic 1.3	Consolidar un itinerari d'interioritat amb criteris de progrés.

Fonaments

Què entenem per interioritat?

Entenem per interioritat allò que ens permet trobar-se amb una mateixa i donar sentit a la pròpia existència⁶, i creiem fermament que suposa una oportunitat clara d'emancipació i apoderament per als col·lectius que, per diferents raons, són vulnerats als entorns empobrits de Catalunya. La convenció dels Drets dels infants reconeix la interioritat com a un dret inalienable, com també ho fa la Carta dels Drets Humans.

Volem aprofundir en el treball de la interioritat dels infants i joves perquè els ajudarà a construir els propis itineraris de vida, però també perquè sabem que és una dimensió fonamental de les persones i perquè és el que ens cal per trobar Déu i escoltar el que ens demana. Champagnat ens crida, fa dos-cents anys, a educar *bons cristians i bons ciutadans*. Aquesta empenta del nostre fundador cobra un nou sentit en els espais interreligiosos que suposen les anomenades Obres Socials Maristes, on la trobada amical d'espiritualitats diverses exigeixen radicalitat en la nostra proposta pastoral. Hem d'anar més enllà dels límits de l'educació religiosa entesa des d'una perspectiva catequètica per trobar allò que ens transcendeix i facilitar als infants experiències de Déu des del respecte i la promoció del dret a la llibertat religiosa. Entenem que la proposta de Champagnat ens demana que descobrim als infants i joves les dimensions del servei, de la humilitat i de l'espiritualitat que els duguin a viure vides plenes de sentit en harmonia amb el seu context⁷.

Espiritualitat i interioritat

Com hem exposat, la interioritat representa una dimensió de les persones. Xavi Melloni planteja la interioritat com un complement de l'exterioritat, com a l'element clau que li aporta "sabor i profunditat". En canvi contraposa interioritat a superficialitat i dispersió.⁸ La dimensió interior de les persones, com els músculs, els coneixements i les capacitats, s'alimenta, es practica i es fa créixer, però si no es nodreix no es desenvolupa.

L'espiritualitat, o les espiritualitats, són els processos que donen sentit a la interioritat, són el seu aliment. Les religions són les grans expertes de l'espiritualitat; estructuren espiritualitats a partir de la convicció que els processos proposats ens ofereixen un camí per a la salut moral, la recerca del sentit de la vida i de la pròpia història⁹.

L'educació en l'espiritualitat com una proposta per a la prevenció i la promoció dels infants

Els processos d'educació en l'espiritualitat ens permeten treballar diferents aspectes de la persona des de la globalitat de la dimensió interior. Volem fugir de la inèrcia en els processos educatius i també volem integrar les diverses propostes educatives que realitzem des del nostre Centre Obert. Les ràtios reduïdes, la distància educativa òptima que permet el treball socioeducatiu i la vessant del lleure ens faciliten la integració de dimensions cabdals en l'educació.

Una interioritat rica pot facilitar a infants i joves a fer tries conscients en el dia a dia o en la participació dins els seus contextos, a comunicar els seus sentiments i emocions de manera serena quan ho desitgen i també representa un factor protector en relacions abusives o en situacions de vulneració; . Volem que els infants dels nostres contextos alcin la veu i participin activament, volem

⁶ Elena ANDRÉS. *Evangelizar a los jóvenes buscándolos en la interioridad*, a la "Revista de Pastoral Juvenil" 435. Madrid 435

⁷ Equip de Pastoral de la Fundació Champagnat, *Atreveix-te a mirar*. Fundació Champagnat. Barcelona 2013.

⁸ Xavier MELLONI. *Búsqueda de la interioridad*, a "Misión Joven" 369 (2007).

⁹ Equip Educatiu Salesians Sant Jordi – PES Girona. *Educar la espiritualidad*. Editorial CCS. Alcalá, Madrid, 2017.

que decideixin i que escullin el seu camí. Els volem feliços. Igualment, els infants i joves competents espiritualment seran més resil·lents en situacions de dificultat i podran sobreposar-se amb més solidesa a un món competitiu i exclouent.

Les dimensions des d'on treballem la interioritat¹⁰

Entenem que no podem fer una proposta única als infants i als joves i, posat que la diversitat és la norma a les Obres Socials Maristes, optem per un itinerari vivencial divers que vol arribar a la interioritat des de diferents dimensions: La dimensió física, la dimensió racional, la dimensió comunitària i la dimensió espiritual¹¹.

- **Dimensió física:** La nostra opció és de fora endins. Per endinsar-nos en la interioritat, primer cal partir de l'exterioritat. Cal entendre i explorar la respiració pròpia, comprendre el propi cos i utilitzar-lo, tenir-ne cura. La capacitat d'emocionar-se i sentir forma part d'allò físic; explorem la pròpia sensibilitat i la capacitat de relaxar-nos.
- **Dimensió intel·lectual:** La intel·ligència racional i la emocional; tot allò que hi ha de mental, la capacitat de raciocini. La gestió conscient de les emocions i la seva integració implica raciocini. La previsió i construcció d'itineraris futurs, la narració d'històries passades, la construcció de la història de vida.
- **Dimensió comunitària:** Quan ens posem en relació i sorgeix l'empatia. Quan fem interactuar allò físic o intel·lectual. Quan incorporem el paper de l'altre en la pròpia vida, o el paper d'una mateixa en la vida de l'altre. Podem descobrir el servei.
- **Dimensió espiritual:** Quan s'estableix el diàleg amb una mateixa o amb el transcendent, quan plantejem (de manera individual o comunitària) les grans preguntes de la vida. Podem descobrir Déu.

També podem diferenciar, en funció d'on posem la mirada durant l'activitat. La diferenciació radica en si el focus és dins de la persona o fora.

- Estem treballant des del **focus intern** quan facilitem el diàleg amb una mateixa o promovem el coneixement del propi infant o jove (P.E.: *consciència corporal, coneixement de les pròpies emocions, el diàleg interior...*)
- En canvi, treballem des del **focus extern** quan fem servir elements externs per a alimentar el creixement espiritual dels infants i joves (P.E.: *Fent observació d'un paisatge, mirant una espelma, escoltant una cançó, llegint un text...*)

La nostra proposta metodològica

El camí que proposem¹² incorpora elements del treball espiritual al quotidià dels centres d'acció socioeducativa, específicament en el context dels centres oberts, i també proposa blocs de treball específic incorporats en moments determinats del curs.

Per a les primeres etapes és positiu incorporar activitats de biaix espiritual cada setmana, d'una manera organitzada, que ens ajuden a anar educant en el silenci, la serenitat i a mantenir obert el camí entre la interioritat i l'exterioritat. Aquestes activitats setmanals, que aniran variant en funció de les edats dels infants i joves, tot i que poden ser activitats i jocs molt diversos tenen en comú una estructura bàsica. No fem l'activitat de manera gratuïta, sinó que l'estructurem en tres parts:

¹⁰ Equip de Pastoral de la Fundació Champagnat, *op cit.* 2013.

¹¹ En diferents obres i autors aquestes dimensions prenen diferents noms, malgrat coincideixen els conceptes.

¹² *Ibid.* 2013.

Acollida, Activitat i Tancament. La temporalitat total de la sessió seria mitja hora, no massa llarg, però una porció de temps que pot ser adequada.

- **Acollida:** És important situar-nos i preparar el cor per a l'activitat. Cal anar a un espai adequat, que tingui un seguit de característiques adequades i centrar l'activitat. Expliquem què farem i fem un petit exercici d'atenció. Podem fer servir la tècnica del minut o altres rutines de respiració, podem veure algun petit vídeo de motivació, una cançó...
- **Activitat:** Es tracta del centre de la sessió, que ha de ser intens i curt. Aquest centre de l'activitat varia amb el temps i pot estructurar-se en grups de sessions. P.E.: *Durant un trimestre fem ioga; fem cinc setmanes d'automassatge; fem la volta al món a través de visualitzacions conscients;...*
- **Tancament:** Ens permetem uns últims deu minuts per a tancar l'activitat. Podem introduir dos aspectes en funció de la riquesa de l'activitat i dels moments evolutius del grup. D'una banda podem facilitar preguntes que posin el focus en el funcionament de l'activitat tant d'una manera verbal (P.E.: *Com m'he sentit? Quines emocions s'han posat en joc? M'ha agradat?*) com fent servir imatges com ara emoticones o similar; i de l'altra banda podem facilitar un tancament que posi el focus en la pròpia vida de l'infant, incorporant aspectes com l'agraïment, el perdó, la solidaritat...

A més de les activitats setmanals, que són una manera de treballar l'espiritualitat de manera regular, a partir de la segona etapa preveiem blocs de treball de l'espiritualitat especialment intensos en què es potenciïn els objectius específics de cada fase, com veurem en l'apartat de fases.

Agents d'intervenció

Tot l'equip educatiu ens construïm com agents pastorals,¹³ compartim la missió d'acompanyar des de processos grupals i individuals el creixement dels infants i joves, vetllant per la dotació de sentit a la vida i individualitzant la proposta a partir de Projectes Educatius Individuals que progressen amb el temps i la participació dels infants.

En les diferents fases del projecte els infants aniran trobant diferents referents que, des d'una diversitat rica, aniran encarnant els diferents valors en què es basa l'acció educativa de la Fundació Champagnat.

Per tal de garantir que estem en disposició de garantir aquests processos als infants i els joves, l'equip ha d'incorporar, necessàriament, un treball continu de l'espiritualitat que complementi el bagatge propi.

¹³ *Es posà a caminar amb ells*. Província Marista de l'Hermitage. Barcelona 2013.

Fases del projecte

L'objecte d'aquest projecte és l'elaboració d'un itinerari que potenciï les competències espirituals a través del treball i vivència de la interioritat durant la vida dels infants i joves al centre obert. Es preveu la seva implantació de manera simultània als diferents nivells a partir del curs 2017-2018, una vegada finalitzada la primera etapa pilot en diferents grups del centre obert.

Essent així, proposem cinc etapes en aquest itinerari:

Infantil	1er cicle primària	2n cicle primària	3r cicle primària	1er cicle ESO	2n cicle ESO
Esquitx	Glopets	Bany	Flotació	Surfeig	Busseig

Fem servir la simbologia de l'aigua per un seguit de referències. L'aigua simbolitza la vida, i també es relaciona amb profunditat, amb calma... L'aigua és necessària per a la vida com ho és la interioritat.

En la simbologia marista, l'aigua de la roca es relaciona amb que "independentment d'on i amb qui vivim la nostra missió, ser «germà» significa que les nostres relacions són sempre senzilles, acollidores i infonen ànims, i es caracteritzen per la compassió, la joia i l'amabilitat."¹⁴

En el Nou Testament és Jesús qui ens explica que aquella persona que faci créixer la seva espiritualitat a través de l'encontre amb Ell tindrà la seva set saciada, fent una vegada més el símil de l'aigua amb allò que omple la interioritat: *Però el qui begui de l'aigua que jo li donaré, mai més no tindrà set: l'aigua que jo li donaré es convertirà dintre d'ell en una font d'on brollarà vida eterna.*¹⁵ Definim les sis fases d'aquest projecte a partir de diferents accions relacionades amb l'aigua.

Esquitx (infantil)	
Trets psicològics de l'etapa	<ul style="list-style-type: none">Durant l'etapa infantil es desenvolupa progressivament el control de la motricitat, la parla i l'atenció.Aprenen a través dels sentits (aprenentatge pràctic) i del descobriment. Són imaginatius, espontanis i originals. Mostren ganes de provar i investigar tot allò que tenen a l'entorn proper.Es mostren comunicatius (però amb una base força egocèntrica) i són capaços de comunicar els seus desitjos o demandes.
Objectius específics	<ol style="list-style-type: none">Prendre consciència del propi cos.Conèixer i identificar les emocions bàsiques.Ser capaços d'exterioritzar aquestes emocions.
Dimensions des d'on es treballa la interioritat	<ul style="list-style-type: none">FísicaIntel·lectualComunitària
Model activitat setmanal (acollida, activitat i tancament)	Durant aquesta etapa pren importància l'estímul constant per tal que l'activitat sigui significativa per l'infant. És important que una vegada a la setmana es faci una sessió d'uns 30 minuts on hi hagi les tres parts esmentades amb anterioritat (acollida,

¹⁴ Institut dels Germans Maristes, Aigua de la Roca. Roma, 2007.

¹⁵ Evangeli de Lloan 4,14.

	<p>activitat i tancament).</p> <p>El tipus d'activitats que es proposen són les següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joc significatiu • loga • Dansa • Visualitzacions i sons • Contes i narracions • Massatges individuals, en parella o grupals
Víncle	<p>Amb un mateix, amb els companys i l'educador/a.</p> <p>Activitats grupals.</p>
Indicadors d'avaluació	<p>1.a No és capaç d'identificar les parts del seu cos.</p> <p>1.b Identifica les parts del seu cos.</p> <p>1.c Identifica les parts del seu cos i gestiona els moments d'acció i de tranquil·litat.</p> <p>2.a No és capaç de conèixer ni identificar les seves emocions</p> <p>2.b És capaç de conèixer les seves emocions però no identificar-les</p> <p>3.b És capaç de conèixer i identificar les seves emocions</p> <p>3.a No és capaç d'identificar les seves emocions.</p> <p>3.b Exterioritza les seves emocions de manera poc convencional</p> <p>3.c És capaç de posar nom i argumentar les seves emocions.</p>

Glopets (1er cicle de primària)

Trets psicològics de l'etapa	<ul style="list-style-type: none"> • La seva coordinació segueix millorant i la motricitat fina es comença a afinar (comencen a escriure, manipular objectes, etc). • Es mostra somiador i sensible en relació a l'aprovació (o no aprovació) dels seus actes. • Li agrada competir i mostrar-se actiu en tot moment, demana activitats amb molta acció.
Objectius específics	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tenir autocontrol del cos i la respiració 2. Aprendre a escoltar i gaudir de les sensacions que produeix el silenci i la música 3. Desenvolupar la capacitat de donar gràcies a Déu per l'entorn i allò bo de la vida.
Dimensions des d'on es treballa la interioritat	<ul style="list-style-type: none"> • Física • Intel·lectual • Comunitària • Espiritual
Model activitat (acollida, activitat i tancament)	<p>Seguim potenciant l'activitat setmanal de 30 minuts amb les seves corresponents parts. Pren més importància encara el tancament on es motiva a compartir a l'infant allò que sent amb el grup.</p> <p>El tipus d'activitats que es proposen per aquesta etapa són les següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • loga, dansa i mantres • Exercicis de relaxació • Jocs i dinàmiques

	<ul style="list-style-type: none"> • Contes i narracions • Visualitzacions i sons <p><i>Incorporem el bloc temàtic: Es realitzen dos blocs diferents per cicle (s'alternen cada curs).</i></p> <p><i>Cada bloc consta de sis activitats relacionades entre elles (cada mes es realitza una activitat que pot tenir més durada que la setmanal). Un bloc es relaciona amb el teatre i l'altre amb la pintura.</i></p>
Víncle	Amb un mateix, amb els altres, l'educador/a i amb el transcendent. Activitats grupals
Indicadors d'avaluació	<p>1.a No sap controlar el cos ni la respiració. 1.b No controla el cos però sí la respiració o a la inversa. 1.c Sap controlar el cos i la respiració.</p> <p>2.a No es capaç de fer silenci ni gaudir amb aquest i la música 2.b No es capaç de gaudir amb el silenci, però sí amb la música o a la inversa. 2.c Sap gaudir del silenci i de la música.</p> <p>3.a No és capaç de donar gràcies a Déu per l'entorn i la vida. 3.b És capaç de donar gràcies a Déu per l'entorn i la vida però de manera inconscient. 3.c És capaç de donar gràcies a Déu per l'entorn i la vida de manera conscient.</p>

Bany (2n cicle de primària)	
Trets psicològics de l'etapa	<ul style="list-style-type: none"> • Són capaços de mantenir una coordinació corporal de manera més extensa. • La seva capacitat d'atenció augmenta i es pot concentrar durant períodes de temps més llargs. • L'infant mostra ganes i vol demostrar que és gran però segueix dependent de l'adult en molts casos. • Es comença a relacionar en grup i molt sovint es divideix per sexe. • El seu concepte del món s'amplia i es capaç de veure més enllà de l'entorn proper.
Objectius específics	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ser conscient de les seves capacitats i limitacions 2. Comprendre les pròpies emocions i les dels altres 3. Viure els valors transcendents de la pau i la confiança
Dimensions des d'on es treballa la interioritat	<ul style="list-style-type: none"> • Física • Intel·lectual • Comunitària • Espiritual
Model activitat (acollida, activitat i tancament)	<p>Seguim potenciant l'activitat setmanal de 30 minuts amb les seves corresponents parts. Es segueixen realitzant el tipus d'activitats de les etapes anteriors però amb un nivell més profund.</p> <p><i>Seguint el model del cicle anterior, treballem amb els blocs temàtics de la mateixa manera (un bloc diferent per curs i una activitat al mes</i></p>

	<p>del bloc corresponent).</p> <p>En aquest cas es proposa un bloc temàtic entorn la idea dels mandales i un de dansa.</p>
Vincle	<p>Amb un mateix, amb els altres, l'educador/a i amb el transcendent.</p> <p>Es segueixen fent activitats de grup.</p> <p>S'introdueixen els OE a les tutories i el treball del Projecte Educatiu Individual (PEI) dels infants; comencem a individualitzar el treball de l'espiritualitat.</p>
Indicadors d'avaluació	<p>1.a. No és conscient de les seves capacitats i limitacions.</p> <p>1.b. Les pròpies capacitats i limitacions li generen frustració i qüestionament.</p> <p>1.c. Comprèn i accepta les seves capacitats i limitacions.</p> <p>2.a. No mostra cap interès en les emocions dels altres.</p> <p>2.b. Mostra interès vers les emocions dels altres però no les comprèn.</p> <p>2.c. Compren les seves emocions i les dels altres.</p> <p>3.a. Rebutja el valor de la pau.</p> <p>3.b. Comparteix el valor de la pau però no és capaç de situar-la en el dia a dia.</p> <p>3.c. És capaç de viure el valor transcendent de la pau.</p>

Flotació (3er cicle de primària)	
Trets psicològics de l'etapa	<ul style="list-style-type: none"> • El creixement físic i psicològic és desigual en relació al sexe. • Pren màxima importància el grup i l'activitat que es desenvolupa en aquest. L'infant busca un lloc en el grup i ser reconegut dins d'aquest. • Els hi costa pensar abans d'actuar, realitzen les accions de manera molt impulsiva. • Els lligams entre els iguals comencen a ser més forts, es creen vincles més íntims amb les persones.
Objectius específics	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regular la interacció amb els iguals des del respecte. 2. Aprendre a construir una escala de valors pròpia, que pot anar d'acord a la tradició religiosa de la seva cultura. 3. Saber parar el pensament per tal d'escoltar i gaudir de la serenitat i la pau interior. (Aprendre manifestar-ho amb una senzilla reflexió/pregària).
Dimensions des d'on es treballa la interioritat	<ul style="list-style-type: none"> • Física • Intel·lectual • Comunitària • Espiritual
Model activitat (acollida, activitat i tancament)	<p>S'inicia un mòdul d'aprofundiment en la interioritat que durarà fins a l'últim curs de la E.S.O.</p> <p>Aquest mòdul pretén viure una aventura personal que suposa caminar cap a la pròpia interioritat.</p> <p>Durant aquests dos anys es treballarà a través de dos blocs: la crema solar (introspecció personal) i els pulmons (el silenci).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cada bloc estarà dividit en sessions setmanals de curta

	<p>durada.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es realitzaran activitats ampliant els recursos ja utilitzats anteriorment (textos, danses, dinàmiques, etc). • Pren molta importància el tancament de l'activitat on l'infant pren consciència d'allò que viu i comparteix amb els altres. <p><i>A més, s'incorpora a l'inici de curs l'activitat de les convivències d'aprofundiment. Un parell de dies on el grup pren consciència de la vivència conjunta i del coneixement d'un mateix.</i></p>
Vincle (entorn, grup i educador)	<p>Amb un mateix , amb els altres, amb l'educador/a i amb el transcendent.</p> <p>Aprofundim en l'itinerari personal des de la tutoria i el PEI.</p>
Indicadors d'avaluació	<p>1.a No sap controlar el seu cos en l'espai i la interacció amb els altres.</p> <p>1.b Controla la interacció amb els altres en espais específics, però no en el dia a dia</p> <p>1.c Controla el seu cos en l'espai i en la interacció amb els altres</p> <p>2.a No hi ha una escala de valors estructurada.</p> <p>2.b Ha construït la seva escala de valors per imitació o amb dependència dels altres.</p> <p>2.c Construeix i verbalitza la seva pròpia escala de valors.</p> <p>3.a No és capaç de fer silenci profund.</p> <p>3.b Fa silenci profund durant una estona, però no en pot exterioritzar cap reflexió.</p> <p>3.c És capaç de parar el pensament, escoltar i gaudir de la serenitat i la pau interior, i reflexar-ho amb una senzill reflexió.</p>

Surfeig (1er cicle ESO)	
Trets psicològics de l'etapa	<ul style="list-style-type: none"> • A més dels canvis físics, hi ha un gran canvi a nivell psicològic (sobre la seva identitat i la relació amb els adults). • Sovint pateix una crisi d'identitat i busca models per copiar (ja sigui del seu entorn o no). • Es comença a relacionar fortament amb l'entorn, la família queda en un segon pla. Pren vital importància el grup d'amics. • Es poden presentar canvis d'humor constant, presència de canvis anímics, gustos i preferències.
Objectius específics	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ser conscient de la interacció entre les emocions, la cognició i el comportament. 2. Dotar de sentit a una experiència o situació viscuda per ell/a mateix/a o pels altres. 3. Plantejar-se preguntes i cercar respostes sobre el sentit de la vida. (Com va entendre Jesús la seva vida des del servei i la donació als altres i com ho han fet d'altres testimonis de persones diverses).

<p>Dimensions des d'on es treballa la interioritat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Física • Intel·lectual • Comunitària • Espiritual
<p>Model activitat (acollida, activitat i tancament)</p>	<p>Es continua el mòdul d'aprofundiment en la interioritat a través dels dos blocs següents: el neopreno (corporaeïtat) i la taula de surf (les emocions).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cada bloc estarà dividit en sessions setmanals de curta durada. • Es realitzaran activitats ampliant els recursos ja utilitzats anteriorment (textos, danses, dinàmiques, etc). • Pren molta importància el tancament de l'activitat on l'infant pren consciència d'allò que viu i comparteix amb els altres. <p><i>A partir d'aquesta etapa es dona la opció a participar o no d'aquest tipus d'activitat (es fa optatiu). Si l'infant no participa de l'activitat l'educador pot fer un seguiment personal a través de les tutories i del dia a dia al centre.</i></p> <p><i>Es planteja també poder dur a terme convivències d'aprofundiment amb aquesta etapa.</i></p>
<p>Víncle</p>	<p>Amb un mateix, amb els companys, l'educador/a i el transcendent.</p>
<p>Indicadors d'avaluació</p>	<p>1.a No és conscient de la interacció entre les emocions, la cognició i el comportament.</p> <p>1.b És conscient només d'un dels elements de l'objectiu.</p> <p>1.c És conscient de la interacció entre les emocions, la cognició i el comportament.</p> <p>2.a No és capaç de dotar de sentit algunes de les experiències que se'ls proposen.</p> <p>2.b És capaç d'expressar un sentit de les experiències viscudes pel grup a partir de la imitació.</p> <p>2.c És capaç de dotar de sentit l'experiència viscuda per ell i pels altres.</p> <p>3.a Rebutja plantejar-se preguntes i cercar respostes sobre el sentit de la vida.</p> <p>3.b És capaç de plantejar-se preguntes però no de cercar respostes sobre el sentit de la vida.</p> <p>3.c És capaç de plantejar-se preguntes i cerca respostes sobre el sentit de la vida en el seu context.</p>

Busseig (2on cicle ESO)

Trets psicològics de l'etapa

- Reclamen autonomia en el seu dia a dia (busquen independència i llibertat en les seves accions i decisions).
- Segueixen conformant la seva identitat a través dels referents que escullen.
- Es segueixen influenciant dels amics i companys propers.
- Senten la necessitat de sentir-se especials i únics.

Objectius específics

1. Ser capaç d'interioritzar i bussejar per les seves emocions en referència a la seva història personal i expressar-ho simbòlicament.
2. Reflexionar sobre el propi futur i començar a plantejar-se un projecte de vida, al seu nivell, en el que fer quelcom pels altres tingui rellevància. (Com Jesús i d'altres testimonis de persones diverses)
3. Proposar, suggerir el diàleg amb Déu en algunes dinàmiques. (sempre tenint en compte la diversitat religiosa i la sensibilitat del grup).

Dimensions des d'on es treballa la interioritat

- Física
- Intel·lectual
- Comunitària
- Espiritual

Model activitat (acollida, activitat i tancament)

Es realitza la darrera part del bloc d'aprofundiment en la interioritat.

- Es treballen els blocs de les ulleres (la mirada i paraula) i els peus d'ànec (el tresor personal amagat).
- S'utilitza la mateixa metodologia i recursos que en els anteriors blocs.
- Segueix sent optativa la participació a les activitats.

Es segueixen plantejant les convivències d'aprofundiment per aquest grup.

Víncle (entorn, grup i educador)

Amb un mateix, amb els altres, amb l'educador/a i amb el transcendent.

Indicadors d'avaluació

- 1.a No és capaç d'interioritzar ni bussejar per les seves emocions en referència a la seva història personal.
 - 1.b És capaç d'expressar part de la seva història personal des de la superficialitat.
 - 1.c És capaç d'interioritzar i bussejar per les seves emocions en referència a la seva història personal i expressar-ho simbòlicament.
-
- 2.a No ha reflexionat sobre el seu futur ni ha començat a plantejar-se un projecte de vida al seu nivell, en el que fer quelcom pels altres tingui rellevància.
 - 2..b Ha reflexionat sobre el seu futur però no ha fet el pas de plantejar-se un projecte de vida al seu nivell, ni de tenir en compte fer quelcom pels altres.
 - 2.c Ha reflexionat sobre el propi futur i ha començat a plantejar-se un projecte de vida, al seu nivell, en el que també té en compte fer quelcom pels altres.

3.a Rebutja el diàleg amb Déu.

3.b No s'ha proposat ni suggerit el diàleg amb Déu en algunes dinàmiques.

3.c S'ha proposat i suggerit el diàleg amb Déu en algunes dinàmiques.

Avaluació del projecte

Objectiu General 1	Acompanyar infants i joves en el seu creixement holístic al llarg de la vida.
	Els infants compleixen els objectius de cada etapa. Valor conforme 60%.
Objectiu Específic 1.1	Desenvolupar i implementar estratègies de treball de la interioritat i la espiritualitat.
	El projecte és redactat i presentat a l'equip. Valor conforme 100%.
Objectiu específic 1.2	Concretar el marc d'educació de la interioritat a nivell local, tenint en compte el marc dels Drets dels infants (dret al desenvolupament espiritual)
	El projecte incorpora criteris del marc dels Drets dels infants. Valor conforme 100%.
Objectiu específic 1.3	Consolidar un itinerari d'interioritat amb criteris de progrés.
	2017-2020: El projecte s'aplica en el 100% dels grups. 2020-2021: El projecte està consolidat i es pot revisar.